

Никола Ранисављевић

Међуопштински историјски архив Ваљево

АНАЛИТИЧКИ ИНВЕНТАР ЗБИРКЕ *VARIA* 1832–

Архивски фондови органски су повезани, јер су настали делатношћу правних и физичких лица. За разлику од архивских фондова, збирке су скупине докумената у којима не постоји природна веза у току њиховог настанка. Оне могу настати у архивима или ван њих, а могу их формирати и појединци. Њих сачињавају документа различите провенијенције, тако да оне не припадају ни једној регистратури, породици или личности.

У Међуопштинском историјском архиву у Ваљеву чува се 11 збирки: Збирка *Varia*, фотографија, микрофилмова, откупа, поклона, плаката, збирка мемоарске документарне грађе о радничком покрету у НОБ-у, хроника, преписа, фото и ксерокс-копија, печата и жигова.

Збирка *Varia* садржи међусобно неповезане документе различитог садржаја, провенијенције и времена настанка па се с разлогом назива *Varia*. Она садржи расуте архивалије које су изгубиле међусобну везу, као и документе које није могуће припојити фондовима. Такође њој треба припојити документе који су фрагменти мањих фондова и документе код којих не постоје основни елементи за формирање личних и породичних фондова. Ово треба учинити када су документи сачувани у врло малом броју или су по садржини и врсти такви да не пружају податке о животу и раду, бар за једну врсту делатности, неке личности која је у прошлости играла значајну улогу у друштвеном животу.

Једна од основних карактеристика ове збирке је да је отворена, тако да се стално може допуњавати грађом која на различите начине улази у архив, а не припада већ постојећим фондовима

или збиркама. Имајући у виду да се у овој збирци чува разноврсна и врло значајна грађа која треба у што већој мери да буде доступна истраживачима, долази се до закључка да ову збирку треба константно допуњавати и аналитички обрађивати.

У Међуопштинском историјском архиву Ваљево збирка *Varia* формирана је 1971. године. Њу сачињавају појединачна документа примљена у Архив путем поклона и издвојена грађа из архивских фондова којима не припада. Садржи грађу XIX и XX века. Најстарији документ је из 1832. године, а најмлађи из 1990. године. Пошто ће се збирка *Varia* и даље допуњавати, могуће је да ће се и граничне године мењати. У збирци *Varia* сачувана је драгоцену грађа коју чине: књига евиденција непознатог трговца из 1832. године, књига прихода и расхода абацијског еснафа 1874-1911. година, уредбе и закони из XIX века (Уредба о уређењу поште 1847.године, Уредба о привременим чиновницима из 1845. године, Закон о шумама из 1857. године, Закон о уређењу артиљеријске управе из 1862. године, телеграми, документа француског акционарског друштва за експлоатацију руда у Ребељу из 1902. године, документа Дринске дивизијске области, кандидатске листе посланика од 1903. године, "убски догађај" из 1932. године, записници са седница земљорадничких задруга, документа која се односе на хапшење и прогон комуниста у Југославији, документа народних одбора и месних народних одбора, грађа која осветљава историју радничког покрета, бележница Крсте Тачевића професора Ваљевске гимназије 1912-1913. година, списак војника IV пешадијског пука из 1916. године, ратни дневник Душана В. Хаџића поднаредника V пешадијског пука дринске дивизије 1915-1920, веома значајну документацију представљају извештаји о раду свих спортских колектива у Ваљеву 1959-1960. године, такође у збирци се налазе спискови ваљевских кафана.

Међу документима која припадају збирци *Varia* налази се и писмо захвалности кнеза Михајла Обрановића упућено члану српског посланства у Цариграду Јовану Ристићу, говор Слободана Милошевића у Ваљеву 1986. године, битни догађаји у селу Планиници током Другог светског рата, документа везана за "Конкордатску кризу" из 1937. године, документа појединих основних школа, кратке биографије итд...

Сређивање збирке Varia представља деликатан посао. Због разноврсности грађе која припада овој збирци не можемо се ослонити само на један принцип сређивања. У зависности од врсте докумената грађа може да буде сређена тематски, хронолошки, или азбучки. Најчешће је прихватљив хронолошки систем, а могуће је комбиновати тематски и хронолошки систем.

Класификацију збирке Varia урадила је Љиљана Урошевић. Пошто су временом издвајани бројни предмети из збирке који су припајани другим фондовима и збиркама морало се приступити ревизији збирке Varia. Ревизију збирке урадио је архивиста Никола Ранисављевић. Пошто је прегледана и пописана целокупна грађа која је припадала збирци, приступило се сређивању.

У првој фази сређена је 21 кутија грађе. Формирани су предмети (укупно 383). Документа у предмету су сређена тематски и хронолошки у зависности од врсте докумената. За сваки предмет урађена је аналитичка кошуљица која садржи кратак опис предмета, сигнатуру предмета и број пуних и празних листова. Сигнатуру предмета чине почетна слова (ЗV) и редни број предмета у Збирци. У свакој инвентарној јединици предмети су спаковани хронолошки. Урађене су етикете као и унутрашње листе за сваку инвентарну јединицу.

Након сређивања фонд је аналитички обрађен, урађен је аналитички инвентар. Током обраде фонда извлачени су подаци на листиће, помоћу којих је урађен именски регистар.

Збирка Varia категорисана је у архивску грађу од изузетног значаја, у њој се налази доста веома значајних докумената како за историју града Ваљева тако и за историју Србије и као таква интересантна је бројним истраживачима.

СПИСАК СКРАЋЕНИЦА

- ЗЗ** – Земљорадничка задруга
- ЈНА** – Југословенска народна армија
- КПЈ** – Комунистичка партија Југославије
- КПС** – Комунистичка партија Србије
- МЗ** – Месна заједница
- МНО** – Месни народни одбор
- МО** – Месни одбор
- НОО** – Народни одбор општине
- НОВ** – Народноослободилачка војска

НОВЈ – Народноослободилачка војска Југославије
НОБ – Народноослободилачка борба
НОР – Народноослободилачки рат
НРС – Народна Република Србија
ОО ССРН – Основна организација Социјалистичког савеза радног народа
РК ССРН – Републичка конференција Социјалистичког савеза радног народа
СНО – Срески народни одбор
СОЈ – Са ограниченим јемством
ССЈ – Савез синдиката Југославије
ССРН – Социјалистички савез радног народа
СЗР – Сељачка радна задруга
СКС – Савез комуниста Србије
СУБНОР – Савез удружења бораца народноослободилачког рата
СОУР – Сложена организација удруженог рада
СКОЈ – Савез комунистичке омладине Југославије
СК – Савез комуниста
СФРЈ – Социјалистичка Федеративна Република Југославија
СИВ – Савезно извршно веће
ФНРЈ – Федеративна Народна Република Југославија
ЦК КПЈ – Централни комитет Комунистичке партије Југославије
ЦК СКС – Централни комитет Савеза комуниста Србије

ИНВЕНТАРНИ ОПИС

1.

1832-1840, Ваљево ЗВ-1

Рачунска књига непознатог ваљевског трговца 1832-1840. Непознати трговац у својој књизи води евиденцију о трошковима и рачунима разних лица (господара Јеврема, капетана Симеуна, капетана Анте и др.). Трговац је такође вршио поруџбине по селима (Забрдица, Попучке и др.)

Књига је њисана руком, црквенословенским њисмом. За њисање је коришћено масџило. Књига је несџандардној формџиа 25x19см.

2.

1840.[јануар 6], Крагујевац ЗВ-2

Министарство унутрашњих дела почело је да објављује крајем 1840. године "Народни србски огласитељ". Циљ овог огласитеља био је да се јавност што више и боље информише о политици Књажевине Србије, раду школа, мануфактура, иградњи мана-

стира и др. У име кнеза србског Михајла Обреновића документ је објавио начелник полицијског и економског одељења Јован Николић у Крагујевцу на Бадњи дан 1840. године.

Документ је шtamпан на црквенословенском језику, нестандардној форми 29x23cm. Л: 1, 0

3.

1874-1880, Ваљево ЗV-3

Свеска непознате радње из Ваљева 1874-1880. У свесци се налази евиденција рачуна приватних лица.

Свеска је писана руком и масилом. У доста лошем је физичком стању, а масило је на неким местима скоро потпуно изbledело. Свеска је нестандардног формата 19x13cm.

4.

1874-1911, Ваљево ЗV-4

Књига прихода и расхода и списак дужника абацијског еснафа у Ваљеву 1874-1911.

Књига је писана руком и масилом. На унутрашњој страни корица залепљена је интересантна маркица. Књига је нестандардној форми 39x16cm.

5.

1878. јул 9, Крагујевац ЗV-5

Документ је закон о мерилима који је донела Скупштина Књажевине Србије 9. јула 1878. године у Крагујевцу, а потврдио га српски књаз Милан. М. Обреновић IV. Књаз препоручује министру финансија да се стара о извршењу закона, а да закон почне да се спроводи најкасније до 1. јануара 1881. године.

Документ је шtamпан и нестандардној форми 24x16cm. Л: 8,0

6.

1888-1890, Ваљево ЗV-6

Дневник бакалске (трговачке) радње Марковић-Баћановић из Ваљева 1888-1890. У дневнику се налази од кога је роба купљена и којим људима је продавана, цене намирница, да ли је роба примљена или дата на вересију или не, списак дужника итд.

Књига је у тврдом повезу нестандардној форми 37x23cm. Писана је руком и масилом веома чистико и уредно.

7.

1888-1894, Ваљево 3V-7

Књига дужника бакалске (трговачке) радње Марковић-Баћиновић из Ваљева 1888-1894. У књизи се налази списак дужника по имену и презимену, ко колико дугује и да ли је дуг враћен или није.

Књига је у физички лошем стању, некада је била у тврдом по-везу, али он више не постоји. Писана је руком и масилом веома чистико и уредно. Несандардно је формата 37x23cm.

8.

1889-1893, Ваљево 3V-8

Књига непознате трговачке радње у Ваљеву 1889-1893. У књизи се налази списак дужника, колики је пазар и да ли је роба плаћена готовином или узета на вересију.

Књига је физички у јако лошем стању. Недостјају корице књиге, која је некада била у тврдом повезу и из тих разлога неиздано нам је и име трговачке радње. Писана је руком и масилом и несандардно је формата 34x22cm.

9.

1892. август 9, Беч 3V-9

Народна скупштина Краљевине Србије потврдила је ветеринарску конвенцију између Србије и Аустро-Угарске, која је потписана 1893. године. При потписивању споразума Србију је представљала делегација на челу са Ђорђем Симићем, тадашњим послаником у Бечу. Конвенција је потписана у циљу лакше трговине стоком и сузбијања ширења могуће сточне заразе. Конвенција садржи 12 чланова и важи за живу стоку, као и за сирове сточне производе.

Документ је у врло лошем физичком стању. Ивице документа као и поједини делови су кроз исцејкани, иако да је пошредна реституција. Документ је штампан на папиру и несандардно је формата 31x23cm. Л: 5,1

10.

1894. децембар 5 – 1902. јануар 5, Ваљево 3V-10

Записник Општинског суда у Ваљеву о продаји имања браће Ненадовић Алексе, Добривоја и Матије. Они су потврдили суду

продају имања благајнику ваљевске задруге Војиславу Андрићу. Предмет је вођен од 1894- 1902. године

Документ је оригиналан и јако је оштећен, први лист је 50% уништен. Писано је руком и масилом на папиру. На документу се ипак налазе интересантне таксене марке. Папир је нестандардне формата 36x 22cm. Л: 6,1

11.

1900, Ваљево, Пожаревац, Аранђеловац, Градиште 3V-11

Телеграми упућени официру Неши Новаковићу, капетану Милораду Новаковићу и Јовану Ђукановићу 1900. године. У телеграмима су разне честитке.

Телеграми су добро очувани, посебно су интересантне таксене марке са грбом и печат телеграфске станице у Београду. Сви телеграми су писани руком и оловком. Л: 16,0

12.

1901. март 13 – 1901. март 18, Ваљево 3V-12

Пресуда изборног суда у Ваљеву поводом деобе покретног и непокретног имања Алексе, Добривоје и Матије Ненадовић из Ваљева 18. марта, 1901. године. Председник изборног суда био је Влајко Тадић, а уз њега пресуду је донело још двоје судија као и један деливођа.

Пресуда је донета на папиру, писана је руком и масилом, а папир је нестандардне формата 33x21cm. Л: 12,3

13.

1901. септембар 26 – 1903. фебруар 12, Ваљево 3V-13

Убаштињење имања Матије Ненадовића из Ваљева, и његова тапија у селу Дегурићу код Градца. Кореспонденција између Управе фондова Краљевине Србије и Првостепеног суда у Ваљеву по предмету продаје имања Матије Ненадовића рударском инжињеру Ј. Р. Финеју и пренос власништва поменутог имања 1901-1903. година.

Предмет је у добром физичком стању. Писано је масилом и на папиру нестандардне формата 34x22 и документи су оригинални. На документима се налазе таксене марке из овог периода и кружни печат Начелства округа ваљевског. Л: 65,7

14.

1896. август 1 – 1902. децембар 4, Ваљево ЗV-14

Спор између Јевреме Томића, трговца из Ваљева, и Француског акционарског друштва ваљевских рудника бакра у Ребељу 1902. године. Спор се води око дуга према Јеврему Томићу, који је за акционарско друштво обављао транспорт. Жалбу Првостепеном суду у Ваљеву саставио је адвокат Драган Вукосављевић.

У предмету има оригиналних и неоригиналних докумената. Физички је предмет добро очуван. Писано је на папиру и масилом, а папир је нестандардне форме 34x21cm. На документима се налазе таксене марке. Л: 10,0

15.

1902. октобар 20, Ваљево ЗV-15

Писмо Начелства округа ваљевског, грађевинско одељење, упућено Команданту дринске дивизијске области 20. октобра, 1902. године. У писмо начелство захтева да им се достави извесни инструмент, и на који начин доставити.

Писмо је писано на папиру, руком и масилом. На документу се налазе и два печата Начелства округа ваљевског (грађевинско одељење), и Команде дринске дивизијске области. Папир је нестандардне форме 34x21cm. Л: 1,1

16.

1904. август 15, Ваљево ЗV-16

Писмо извесног Сарића команданту Дринске дивизијске области 1904. године. У писму Сарић обавештава команданта о крађи војничког инвентара од стране Мирка Миладиновића.

Писмо је писано на папиру нестандардне форме 34x21cm. Л: 1,0

17.

1905. август 14 – 1905. септамбар 20, Мионица, Ваљево ЗV-17

На основу чл. 9 о земљорадничким и занатским задругама основана је 14. августа, 1905. године Мионичка земљорадничка задруга. Постоји и записник са прве скупштине задруге са именима оснивача, члановима Управног одбора и списак свих задругара.

Сва докуменџа у љредмеџу су добро очувана, сем оснивачкоџ акџа, коџи је љџирилично ошиџећен. Сва докуменџа су љисана на љаџиру руком, и несџандардноџ су формаџа 35x23cm. Л: 12,3

18.

1910. јун 29, Ваљево ЗV-18

Правила Ваљевског трговачког пензионог фонда у Ваљеву 1910. године. Фонд је основан ради осигурања трговаца, занатлија и њихових породица.

Докуменџи је шиџамџан на љаџиру несџандардноџ формаџа 34x21cm. Л: 10,4

19.

1913. мај 5 – 1920. фебруар 1, Ваљево ЗV-19

Књижџица прихода и расхода кафане Масе-Даринке и Алексе Димитријевића 1913-1920. година.

Књижџица је одлично очувана и у љвргом је љовезу. Исџисана је руком и масџилом, и несџандардноџ је формаџа 20x13cm.

20.

[1915.] септембар 25, Крагујевац ЗV-20

Телеграм штампарије "Вардар" коџи извештава о великој српској победи над Аустро-Угарском и Немачком војском 25. септембра, [1915.] године. У документу се величају Вардарци коџи су како каже "до ногу потукли Немце на бојном пољу".

Докуменџи је шиџамџан и несџандардноџ је формаџа 28x19cm. Л: 1,0

21.

1915. фебруар 19 – 1915. јун 3, Ваљево – Рађево село ЗV-21

Требовања дрва за потребе штаба Дринске дивизијске области 19. фебруар – 3. јун 1915. године

Требовања су љисана на љаџирима несџандардноџ формаџа 17x21cm и постоџи један папир образац за требовање у величини 34x17cm. Л: 7,0

22.

1916. фебруар 9, Ваљево ЗV- 22

Списак војних обавезника од 9. фебруара, 1916. године

Докуменџи је досџа ошиџећен, око 30% докуменџа недосџаје. Писано је на љаџиру и несџандардноџ је формаџа 33x21cm. Л: 2,0

23.

1920. јануар 1, Ваљево ЗВ-23

Списак чланова Добротворног друштва материнског удружења 1918-1919. година. На списку се налазе имена и презимена добротвора са местом пребивалишта и занимањем, као и имена и презимена утемељивача са местом пребивалишта и занимањем сваког понаосод.

Документ је у одличном физичком стању и нестандарно је форми 33x20cm. Писан је чирким руком и масилом. Л: 10,0

24.

1918. децембар 13 – 1919. мај 17, Стублине ЗВ-24

Оптужба Иванка Симеуновића из Стублина Општинском стублинском суду против Александра Перића, бившег председника општине под Аустро-Угарском влашћу. Именовани је тужио Александра Перића због одузете сламе у количини од 1800кг. за коју није добио новац. Предмет је вођен од 1918-1919. године.

Документ је писан руком на папиру, у добром је физичком стању и нестандарно је форми 34x21cm. Л: 4,0

25.

1919. децембар 12 – 1920. јануар 18, Ваљево ЗВ-25

Сведочење Гине Перовић из Мораваца у команди Дринске дивизијске области. Гина је сведочила против извесних Љубисава, Бошка и Милана како су је насилно одвели од оца и која су све разбојништва починили. Поступак је трајао 1919- 1920. године.

Сведочење Гине Перовић забележено је на папиру руком. По њеном сведочену била је неписмена па је неко дружи забележио сведочење. Документ је у одличном стању. На њему се налази печат Дринске дивизијске области и нестандарно је форми 31x20cm. Л: 7,0

26.

1903. август 25, Ваљево ЗВ-26

Кандидатска листа за варош Ваљево за бирање посланика на дан 8. септембра, 1903. године. Кандидат за посланика био је кафеџија из Ваљева Риста Топаловић. Представник листе у бирачком одбору радикала био је кафеџија Ђукан Ђукановић.

200

Сва докуменџа су ориџинална, љисана су на љаљиру, руком и масџилом. Неколико докуменалиа је шџамљано, а шџамљање је урадила шџамљарија Јов. Ј. Молинара-Ваљево. Докуменџа су не-сџандардној формиа 36x22cm. Л: 9,1

27.

1903. август 10 – 1903. септембар 12, Ваљево 3V-27

Кандидатска листа за изборни округ ваљевски, за изборе посланика на дан 8. септембра 1903. године. Ово је била листа радикала попа Марка Петровића. У предмету се налази списак имена свих кандидата по општинама.

Сва докуменџа су ориџинална, љисана су на љаљиру, руком и масџилом. Неколико докуменалиа је шџамљано, а шџамљање је урадила шџамљарија Јов. Ј. Молинара-Ваљево. Докуменџа су не-сџандардној формиа 36x22cm. Л: 78,13

28.

1903. август 3 – 1903. септембар 12, Ваљево 3V-28

Кандидатска листа за изборни округ ваљевски, за изборе посланика на дан 8. септембра, 1903. године. Ово је била листа радикала Алексе Нешића, учитеља из Славковице. У предмету се налази списак имена свих кандидата по општинама као и изјаве кандидата у општинским судовима.

Сва докуменџа су ориџинална, љисана су на љаљиру, руком и масџилом. Један докуменџ у љредмеџу је шџамљан, шџамљање је урадила шџамљарија М. А. Славуја-Ваљево. Докуменџа су не-сџандардној формиа 36x22cm. Л: 91,8

29.

1903. август 10 – 1903. септембар 12, Ваљево 3V-29

Кандидатска листа за изборни округ ваљевски, за изборе посланика на дан 8. септембра 1903. године. Ово је била листа радикала Светозара К. Поповића, трговца из Ваљева. У предмету се налази списак имена са свим кандидатима по општинама као и изјаве кандидата у општинским судовима.

Већина докуменалиа је ориџинална, љисани су на љаљиру, руком и масџилом. Неколико докуменалиа у љредмеџу је шџамљано, а шџамљање је урадила шџамљарија Јов. Ј. Молнара-Ваљево. Поједина докуменџа су љреџријела ошијећење. Докуменџа су не-сџандардној формиа 36x22cm. Л: 83,15

30.

1903. август 17 – 1903. септембар 12, Ваљево 3V-30

Кандидатска листа за изборни округ ваљевски, за изборе посланика на дан 8. септембра, 1903. године. Листу је саставио социјалдемократа Леонид Зисић, инжењер из Ваљева. У предмету се налази списак имена са свим кандидатима по општинама, као и изјаве кандидата у општинским судовима.

Већина докумената у предмету је оригинална, а писана су на њаиру, руком и масилом. Штамано је 3 документа у предмету, а њај њосао је урадила штамарија М. А. Славуј-Ваљево. Сва документа су нестандартној форми 36x22cm. Л: 79,10

31.

1903. август 3 – 1903. септембар 12, Ваљево 3V-31

Кандидатска листа за изборни округ ваљевски, за изборе посланика на дан 8. септембра, 1903. године. Листу је саставио напредњак Љубо Молеровић, економ из Врачевића. У предмету се налази списак имена са свим кандидатима по општинама, као и изјаве кандидата у општинским судовима.

Документа у предмету писана су на њаиру, руком и масилом, а два документа су штамана. Штамање је урадила штамарија М. А. Славуј-Ваљево. Половина докумената су оригинали, документа су нестандартној форми 36x22cm. Л: 83,12

32.

1903. април 30 – 1903. мај 17, Ваљево 3V-32

Кандидатска листа за изборни округ ваљевски, за изборе посланика на дан 19. маја, 1903. године. Доносилац листе био је економ из Робаја, Милан Драгојевић. На листи се налазе имена 104 кандидата са местом боравка.

У предмету се налазе документа са малим оштећењима. Осим штаманних докумената, којих има 16, сва остала документа су писана на њаиру, руком и масилом, и нестандартној су форми 36x22cm. Штамање је урадила штамарија М. А. Славуј-Ваљево. Л: 51,7

33.

1903. август 20 – 1903. август 23, Ваљево 3V-33

Кандидатска листа за варош Ваљево, за бирање посланика на дан 8. септембра, 1903. године. Кандидат је био Драгутин Ата-

нацковић, трговац из Ваљева, а представник листе у бирачком одбору био је Милић Милићевић, адвокат из Ваљева.

Половина докумената у предмету је оригинална. Документи су писани на папиру, руком и масилом, док су два документа шtamпана. Штампане је урадила штампариа М. А. Славуј-Ваљево. Оригинална документи преписана су одређена оштећења. Л: 6,2

34.

1905. јун 14 – 1905. 26 јун, Ваљево ЗV-34

Представници занатлија направили су своју кандидатску листу за варош Ваљево, за изборе 10. јуна, 1905. године. Кандидат занатлија за изборе био је Коста Мариновић, обућар из Ваљева. У предмету су процедурална изборна документа која се односе на кореспонденцију са Првостепеним судом у Ваљеву.

Већина докумената у предмету је оригинална и нестандардној су форми 36x22cm. Писана су на папиру, руком и масилом, а штампаних докумената нема. Л: 17,2

35.

1905. јун 19 – 1905. јул 5, Ваљево ЗV-35

Кандидатска листа напредњака Љубе Молеровића, економа из Врачевића, за изборни округ ваљевски, за изборе посланика на дан 10. јула, 1905. године. На предлогу листе налазе се још имена свих кандидата по срезовима и њихово занимање.

Документи су писани на папиру и већина руком. Један део је штампан, укупно 13 комада. Штампане је радила штампариа М. А. Славуј-Ваљево. Документи су нестандардној форми 36x22cm. Л: 26,3

36.

1906. мај 25 – 1906. јун 22, Ваљево ЗV-36

Кандидатска листа за варош Ваљево за бирање посланика на дан 11. јуна 1906. године. Кандидат је био радикал Светозар К. Поповић, трговац из Ваљева. На документима се налази списак предлагача.

Документи су скоро сва оригинална и нестандардној су форми 36x22cm. Писано је руком на папиру, а штампано је укупно 2 документа. Штампане је урадила штампариа Јов. Ј. Молнара-Ваљево. Л: 12,2

37.

1906. мај 23 – 1906. мај 25, Ваљево ЗV-37

Кандидатска листа Стевана А. Јанковића, земљоделца из Врагочанице, за изборни округ ваљевски, за изборе посланика на дан 11. јуна. 1906. године. У документима се налазе и представници листе у појединачним гласачким местима (општинама), као и изјаве кандидата у општинским судовима.

Документи су нестандардној форми 36x22cm. Већина је оригинална и добро су физички очувана. Писана су на папиру, руком, а постоје и 3 штампана документа, са блажим оштећењима. Штампанање је урадила штампарија Јов. Ј. Молнара-Ваљево. Л: 20,7

38.

1906. мај 27, Ваљево ЗV-38

Кандидатска листа за варош Ваљево, за бирање 1 посланика на дан 11. јуна, 1906. године. Кандидат је био либерал Живко С. Ивковић, судија Првостепеног суда ваљевског.

Сва документа су оригинална, и нестандардној су форми 36x22cm. Писана су на папиру и руком, а два документа су штампана. Нема података која је штампарија урадила тај посао. На јојединим документима постоје озбиљна оштећења. Л: 6,1

39.

1920. август 12 – 1920. август 20, Ваљево ЗV-39

Кандидатска листа Ђорђа Шибалића, трговца из Ваљева, за избор часника општине Ваљевске и округа Ваљевског на дан 22. августа 1920. године. У предмету се налази и списак кметова и списак одборника са листе, као и имена предлагача.

Документи су одлично очувана, нестандардној форми 33x20cm. Скоро сва документа су штампана на папиру, а јразне колоне су појуњаване руком. Л: 44,0

40.

1920. август 8 – 1920. новембар 18, Ваљево ЗV-40

Кандидатска листа за избор часника општине Ваљевске. Председник кандидатске листе био је Мирко Обрадовић, терзија (кројач грађанске народне ношње) из Ваљева. У предмету се

налазе спискови предлагача, спискови кандидата за одборнике и тројица кметова.

Сем једној докуменџа коју је иреџириео ошџећења, сви остџали докуменџи у иредеџиу су у добром сџању. Писани су на иаџиру и руком, 90% докуменџа је шџамџано са иразним колонама за иоџуњавање. Докуменџа су несџандарној формџа 33x20ст. Л: 48,0

41.

1920. новембар 15 – 1920. новембар 26, Ваљево 3V-41

Кандидатска листа за изборни округ ваљевски. Избор народних посланика за Уставотворну скупштину 28. новембра, 1920. године. Ово је била кандидатска листа Милоша Требињца, професора из Београда. На њој се налази списак свих кандидата по срезовима и општинама.

Веџина докуменџа је ориџнална, иџисани су на иаџиру руком, а веома мали број је шџамџаних докуменџа. У иредеџиу се налазе докуменџа различџиој формџа, несџандарџних димензија од 17x21ст. до 33x21ст. Л: 68,0

42.

1920. новембар 12 – 1920. новембар 26, Ваљево 3V-42

Кандидатска листа чији је носилац био Бранислав Петронијевић, професор Универзитета из Београда. Листа је била за изборни округ ваљевски за избор народних посланика за Уставотворну скупштину на дан 28. новембра, 1920. године. На листи се налазе и имена свих кандидата по општинама.

Докуменџа су ориџнална, иџисана су на иаџиру и уџлавном руком, а мали број докуменџа је шџамџан. На неким докуменџима се моџу наџи и џаксене марке Краљевине Србије у вредносџи од 5 динара. Докуменџа су несџандарној формџа 34x21ст., а има докуменџа и маџеј формџа. Л: 71,0

43.

1920. новембар 10 – 1920. новембар 25, Ваљево 3V-43

Кандидатска листа за изборни округ ваљевски за избор народних посланика за Уставотворну скупштину на дан 28. новембра, 1920. године. Носилац листе био је Војислав Лазић, земљоделац из Стублина. Листа се састоји од 156 имена предлагача листе, и изјаве кандидата.

Документи су оригинална и добро очувана. Поред докумената на папиру која су писана руком, постоје и штампана документи. Штампане је урадила штампарија Чика Љуба Ненадовић-Ваљево. Документи су нестандардне форми 34x21cm, а има и мањих форми. Л: 99,3

44.

1920. август 23, Ваљево 3V-44

Кандидатска листа за избор кмета за село Зарубе. Кандидат је био Светислав Николић из Заруба, а избори су одржани на дан 3. септембра, 1920. године. На листи се налази списак са именима предлагача.

Документи су писана на папиру и руком. Сва документи су нестандардне форми 34x21cm. Л: 4,1

45.

1921. јануар 9 – 1921. јануар 13, Ваљево 3V-45

Кандидатска листа за избор часника општине Ваљевске на дан 23. јануара, 1921. године. Листу је саставио Страхиња Лаушевић, економ из Ваљева, а чинили су је 36 одборника и 68 предлагача. У предмету се налазе још изјаве именованих.

Документи су писана на папиру и руком, врло мали број докумената је штампан. Већина докумената је мање форми 17x21cm, њихови документи су веће форми. Л: 44,0

46.

1921. септембар 4 – 1921. септембар 9, Ваљево 3V-46

Кандидатска листа за избор одборника општине Ваљевске за изборе 1921. године. На листи се налази списак имена одборника и списак имена предлагача.

У предмету нема штампаних документи, сва су писана на папиру руком. Папири су нестандардне форми од 17x21cm до 34x21cm. Л:16,0

47.

1925. јануар 10 – 1925. јануар 23, Ваљево 3V-47

Кандидатска листа за изборни округ ваљевски за избор посланика за Народну скупштину на дан 8. фебруара, 1925. године. Носилац листе био је Миљко Кораћ, трговац из Ваљева. Листа садржи списак свих кандидата по срезовима и списак предлагача, којих је укупно било 132.

Поједини документи у предмету припадели су одређена физичка оштећења. Документи су углавном писана на папиру руком, а има и штампаних докумената (укупно 10 комада). Нестандардној су форми, а димензије папира варирају од 17x21cm до 34x21cm.

Л: 152,0

48.

1924. децембар 30 – 1925. јануар 30, Ваљево ЗВ-48

Кандидатска листа чији је носилац био Драгојло Дудић, земљоделац из Клинаца. Листа садржи списак кандидата по срезовима за изборе посланика за Народну скупштину, који су се одржали 8. фебруара, 1925. године. На списку се налазе и имена 130 предлагача.

Скоро сва документи писана су на папиру руком, и нестандартној су форми различите величине од 17x21cm до 34x21cm. Поједина документа у предмету претрпела су извесна физичка оштећења. Има неколико штампаних докумената. Л: 155,0

49.

1924. децембар 17 – 1925. јануар 30, Ваљево ЗВ-49

Кандидатска листа за изборни округ Ваљевски за изборе посланика за Народну скупштину на дан 8. фебруара, 1925. године. Носилац листе био је Војислав Ј. Лазић, земљоделац из Стублина. На листи се налази списак кандидата по срезовима и имена 136 предлагача.

Документи су писана на папиру руком. Штампано је 10 докумената, а на некима постоје и одређена оштећења. Листови су нестандартној форми различитих димензија од 17x21cm до 34x21cm. Л: 145,0

50.

1924. децембар 18 – 1924. децембар 24, Ваљево ЗВ-50

Кандидатска листа чији је носилац био Петар Н. Марковић, Министар на расположењу из Ваљева. Листа је прављена за избор посланика за Народну скупштину која се одржала 8. фебруара 1925. године. Листа садржи имена кандидата по срезовима, као и списак предлагача.

Сва документи су у одличном стању. Већи део кандидатске листе штампан је на папиру, док је мањи број докумената пи-

сан на њајиру руком. Сва докуменџа су несџандардној формаџа 34x21cm. Л: 8,1

51.

1927. јул 30 – 1927. август 9, Ваљево 3V-51

Кандидатска листа за изборни округ Ваљевски за избор посланика за Народну скупштину. Избори су одржани на дан 11. септембра, 1927. године. Носилац листе био је Недељко Савић, учитељ у пензији из Ваљева. Листа садржи имена свих кандидата по срезовима, као и имена 140 предлагача.

Пола докуменџа је шџамџано на њајиру, а друџа џоловина џисана руком. У џредмеџу се налази један вошџани џечай џрвене доје, који је скоро унишџен до неџреџознаџљивосџи. Неколико докуменџа је џреџрџело физичка ошџећења. Сва докуменџа су несџандардној формаџа 34x21cm. Л: 21,1

52.

1927. август 15, Ваљево 3V-52

Кандидатска листа за избор посланика за Народну скупштину [11. септембра] 1927. године, изборни округ Ваљевски. Носилац листе био је Михаило Тодоровић, професор из Београда.

У џремеџу се налази један шџамџани докуменџ, розе доје. Лева сџрана докуменџа је унишџена. Лисџ је несџандардној формаџа 32x21cm. Л: 1,0

53.

1927. септембар 15 – 1927. децембар 8, Ваљево 3V- 53

У предмету се налази списак имена која су повредила тајност гласања за избор Народних посланика, на бирачком месту у Причевићу 15. септембра 1927. године. На списку се налазе имена 68 лица. Ову неправилност пријавио је, Првостпеном суду у Ваљеву, председник главног бирачког одбора Никола Гојковић.

Сва докуменџа су у добром физичком сџању. Половина их је шџамџана, док је друџа џоловина џисана руком. Докуменџа су несџандардној формаџа 34x21cm. Л:8,0

54.

1927, Београд 3V-54

Две књижице које је издао "Савез земљорадника Београд" 1927. године. У првој књижици је статут Савеза земљорадника који

говори о имену, организацији и циљу политичке организације. У другој књижици је програм Савеза земљорадника. У њему се налазе општа политичка начела партије, привредна и финансијска политика и одељак који говори о ублажавању штетних ратних последица.

Књижице Савеза земљорадника шћамѿане су у доји. Сћаѿиуѿи је наранѿастѿе доје, док је ѿроѿрам жуѿше доје. Обе су маѿеѿ не-сћанѿарѿноѿ формѿаѿа 16x11cm.

55.

1930. децембар 31 – 1931. јануар 26, Ваљево 3V-55

Процене војника који су били регрутовани у војску, па су касније били распоређени у жандармеријску службу. У овим проценама налазе се личне информације и следећи подаци: за коју годину је оцењен регрут, који је чин или ранг, какве су му карактерне особине, какве је стручне спреме и способности, да ли заслужује препоруку за виши чин или звање итд. Хронологија 31. 12. 1930 – 26. 01. 1931.

Сва докуменѿа у ѿредметѿу су шћамѿана и не-сћанѿарѿноѿ формѿаѿа 34x21cm и 28x21cm. Нема озѿиљнијих физичких ошће-ћења. Л: 31,0

56.

1931. април 14 – 1936. април 1, Ваљево, Београд, Обреновац, Уб 3V-56

У Убу 1. јула, 1932. године организован је илегални збор од стране виђенијих људи из Уба међу којима су били Војислав Лазић, бивши народни посланик и члан земљорадничке странке, Радован Мијушковић адвокат, Никола Мијушковић адвокатски писар, Радоје Мијушковић лекар, Милош Тупањанин из Босне који је био бивши народни посланик и члан земљорадничке странке. Циљ збора био је да се говори против тадашњег режима и власти. На збору је дошло до обрачуна између жандарма и присталица Војислава Лазића у коме је неколико људи изгубило животе, а више њих је теже повређено. У предмету се налази цео поступак, са изјавама сведока и окривљених, записници са суђења, пресуда, жалбе окривљених и осуђених, извештаји жандарма итд. Поступак је трајао минимум до 1. априла, 1936. године, до тог датума имамо документацију везану за овај предмет. Цео овај догађај у тадашње време био је познат као "Убски догађај".

У предмету има докумената добро сачуваних, као и оних са мањим или већим оштећењима. Писани су руком, има досија и шtamаних докумената, као и шtamаних у боји (леици). Документи су различитој форми, најчешће 34x21cm, а има докумената и мањеј форми. Л: 784,32

57.

1931. октобар, Београд 3V-57

Проглас радикалне странке од октобра 1931. године., да неће учествовати на изборима који су се одржали 8. новембра, 1931. године, из разлога што државне власти врше притисак на бираче да се гласа за владину листу. Представницима опозиције онемогућено је слободно кретање и говор, а многи представници опозиције су хапшени и затварани

Предмет се састоји од једној шtamаној листи, димензија 34x21cm. На документу постоје оштећења. Л: 1,0

58.

1932. јул 5, Уб 3V-58

Мапа Уба од 5. јула, 1932. године у размери 1:1000, копија из суда.

Предмет се састоји од једној листи црпаној на папиру са блажим оштећењима, димензија 44x80cm. Л: 1,0

59.

1932. септембар 14 – 1933. новембар 25, Ваљево, Уб 3V-59

Попис предмета (списа) Окружног суда у Ваљеву и Среског суда у Убу од 14. 9. 1932 до 25. 11. 1933.

Документи у предмету имају блаја оштећења, шtamана су са маринама које су попуњаване руком. Димензије су 34x21cm. Л: 11,0

60.

1932. новембар, Уб 3V-60

Документ непознатог аутора, који је упућен Министру финансија новембра 1932. године, поводом злоупотребе службеног положаја Драгише Радовића, шефа Пореске управе у Убу. Аутор наводи да је Драгиша Радовић оштетио државну касу за огромну суму новца, и починио још доста кривичних прекршаја који се у тексту наводе.

Предмет је сачињен од једног документа који је шtamпан и у одличном је физичком стању. Документ је димензија, за то време стандардне формата 34x21cm. Л: 1,1

61.

1932. децембар 27 – 1933. октобар 18, Београд, Уб ЗV-61

Писма упућена Радоју Мијушковићу из Уба од 27. 12. 1932. до 18. 10. 1933. године. У предмету са налази и једна слика Радоја Мијушковића, која није пребачена у Збирку фотографија, јер остаје као прилог у овом предмету у Збирци Varia.

Два документа у предмету су штампана, а један је писан руком, на ивицама постоје бела оштећења, а различити су формати и димензија 9x14cm, 34x21cm, 15x22cm. Л: 5,0

62.

1933. јануар 20, Уб ЗV-62

Писмо Душана Марјанца од 20. јануара, 1932. године, упућено Начелнику среза Тамнавског о застоју на подизању споменика изгинулим ратницима у Првом светском рату. Марјанац у овом писму оптужује Одбор за подизање споменика чији председник је био поп Љубомир Костић.

Документа у предмету су у добром физичком стању, писана су руком на папиру, а различити су формати и димензија 34x21cm и 17x21cm. На документима се налазе максене марке у вредности од 2 и 5 динара. Л: 3,0

63.

1933. јануар 29, [Београд] ЗV-63

Листа без компромиса Милана Пурића, чији је носилац био Родољуб Миловановић, за изборе у студентском правничком друштву од 29. јануара 1933. године. Ова листа је настала због жеље за променама у правничком друштву, а иницирали су је студенти права ради борбе за боље услове студирања.

Документ је нестандартне формата 30x21cm, штампан је и на крајевима се налазе бела оштећења. Л: 1,0

64.

Без датума и места ЗV-64

Документа непознатог аутора која говоре о диктатури у старом веку и 6-јануарској диктатури краља Александра Карађорђевића. Један документ говори и о војсци.

Документи су нестандарној форми 19x11cm, добро су очуване и писане су на папиру руком. Л: 4,0

65.

Без датума и места ЗВ-65

Документ непознатог аутора настао након 1928. године, који говори о односу државе и Народне банке након Првог светског рата. Држава је позајмила од Народне банке 4 милијарде динара, а за тај новац гарантовала је својим добрима. По аутору то је био главни узрок финансијске кризе у држави, која је настала након 1928. године, што је довело до пропадања села и ситног сељачког поседа.

Документи су писане руком на папиру, непознатог аутора, стандардних димензија у то време 34x21cm, и у добром су физичком стању. Л: 6,0

66.

Без датума, Уб, Совљак ЗВ-66

Коверте у којима су била писма упућена Начелнику среза Тамнавског, без датума.

Коверте су различитих боја, димензија 12x18cm. Комада 3.

67.

Без датума и места ЗВ-67

Проглас земљорадничког покрета који говори о сељаштву и капитализму у четири тачке. Из прогласа се може закључити да се покрет залагао за федеративно преуређење државе, где се осуђују капиталисти који владају државом од 1. децембра, 1918. године. У предмету не постоје временске одреднице, као ни име аутора ових докумената.

Предмет се састоји из два документа истог садржаја, једина је разлика што је један штампан, а други писан на папиру руком. Оба документа су добро сачувана, димензије су 34x21cm. Л: 2,0

68.

Без датума и места ЗВ-68

Проглас земљорадника из Србије у пет тачака под називом "Истина о Загребачкој резолуцији". У овом прогласу земљорадници осуђују државу и режим бранећи Загребачку резолуцију, а такође и осуђују краља Александра Карађорђевића и његову

6-јануарску диктатуру, бранећи демократске институције и право народа на самоопредељење.

Предмет је одлично сачуван. Штампан је на папиру, димензија 34x21cm. Л: 1,0

69.

1919. јул 18 – 1919. септембар 10, Ваљево ЗV-69

Списак чланова Месног одбора у Ваљеву са њиховим занимањима 1919. године. Члан одбора био је и тадашњи председник општине Милан Матић. У предмету се налази и извештај који је Месни одбор поднео Окружном одбору за заштиту деце. У извештају се наводе деца свих узраста од одојчади до основаца и средњошколаца и на који начин је пружена помоћ сиромашној деци.

Документи су писани на папиру руком. На њима се налази печат Месног одбора Ваљево. На ивицама се налазе блага оштећења. Димензије документи су 34x21cm. Л: 3,0

70.

1922. јул 18, Ваљево ЗV-70

Умрлица 54 године старог Милутина Кораћа, послужитеља и магационера Ваљевске штедионице.

Документи су штампана црно беле боје, добро сачувана, димензија 24x30cm. Л: 3,0

(Наставак у следећем броју)